Gemeente Amsterdam

Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens

Aan de directeur Onderzoek, Informatie & Statistiek,
de heer B. Daan
Aan de heer 5.1, 2, e , Programmamanager Datapunt
Aan de heer 5.15.1, 2, e , manager IVE Dienstverlening & Informatie
C.c. Stedelijk Directeur Dienstverlening & Informatie,
de heer M. Crooymans
C.c. de CIO, de heer J. Flippo,
C.c. de heer 5.15.1, 2, e (Privacy Officer Dienstverlening & Informatie) en de heer 5.1, 2, e (Informatiebeveiligingscoördinator Dienstverlening & Informatie)

Datum	25 juli 2017
Ons kenmerk	U 17056
Behandeld door	Mw. 5.1, 2, e
Doorkiesnummer	5.1, 2, e
Faxnummer	nvt
E-mail	5.1, 2, e @amsterdam.nl
Bijlage	1
Onderwerp	Advies Commissie Persoonsgegevens Amsterdam over Datapunt

Geachte heer Daan, heer 5.1, 2, e en heer 5.1, 2, e ,

Op de vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) van 6 juli 2017 waren namens Datapunt aanwezig: de heer 5.1, 2, e (programmamanager Datapunt), de heer 5.1, 2, e (privacy officer Datapunt), de heer 5.1, 5.1, 2, e (privacy officer Datapunt) en de heer 5.1, 2, e (architect Datapunt).

Bij het agendapunt "Datapunt: status en ontwikkelingen" is het volgende besproken.

De CPA uit waardering voor de analyses die zijn verricht inzake de privacy impact van Datapunt en de getroffen en voorgenomen maatregelen.

Belang van datagovernance
De CPA signaleert een groeiende behoefte om informatie uit te wisselen, binnen de gemeente en met samenwerkingspartners. Hiertoe hoort ook het delen van persoonsgegevens. Door als informatiemakelaar op te treden op een terrein waarop vel onzekerheid bestaat, ontstaat het risico dat veel vragen omtrent de rechtmatigheid van het

delen van persoonsgegevens bij Datapunt worden neergelegd en dat Datapunt ook een grote verantwoordelijkheid wordt toegekend voor de informatiebeveiliging.

De CPA herhaalt daarom het op 23 augustus 2016 (kenmerk U160091) gegeven advies dat bij het stedelijk gegevensbeheer verschillende rollen moeten worden onderscheiden en in elk geval daarbij een onderscheid gemaakt moet worden tussen de aanbieder van gegevens, de gegevensmakelaar en de afnemer van gegevens.
Bij het verwerken van persoonsgegevens is het van groot belang om deze rollen en de hierbij behorende processen helder te beschrijven: welke spelregels zijn van toepassing, wie vervult de betreffende rol (taak, verantwoordelijkheden en bevoegdheden) en is die rol exclusief. Het gaat hierbij zowel over de rechtmatigheid van de gegevensverwerking als de kwaliteit en kwantiteit van de gegevensverwerking. De CPA verwijst hier verder naar het advies van 23 augustus 2016.

De CPA vult daarbij aan dat er bij elke uitvraag tenminste drie toetsingsmomenten zijn: bij de input, de gegevensanalyse en bij de output. Opdrachten voor Datapunt zullen derhalve door leveranciers van informatie en afnemers hiervan precies moeten worden geformuleerd, met behoud van ieders verantwoordelijkheid.

Statistische informatie en open data
Het beschikbaar stellen van statistische informatie en zogenaamde 'open data' via City data, kan gevoelige resultaten opleveren, terwijl de data op zichzelf niet te herleiden hoeven zijn tot personen. Met betrekking tot dit vraagstuk adviseert de CPA u om een ethische commissie in te stellen, die wordt geraadpleegd voordat deze data worden gepubliceerd op City data.

Rechten van betrokkenen
De CPA adviseert om de burger goed te informeren wat er allemaal met zijn persoonsgegevens gebeurt en ook hoe de inzage- en correctie en verzetsmogelijkheid geregeld is. Voor burgers moet er een toegankelijk loket zijn (bijvoorbeeld Datapunt). Vanuit dit loket moeten afspraken worden gemaakt over de effectuering van de rechten van burgers met de andere betrokken partijen. Dit onderdeel vergt ook nog uitwerking.

Bewerkersafspraken en beveiligingsrisico's
De CPA vraagt om inzage in de bewerkersovereenkomst met Cloud VPS.
De vraag is onder meer of de classificatie van informatie in Datapunt aansluit bij de getroffen maatregelen en of ook afdoende maatregelen te treffen zijn voor de meest gevoelige combinaties van persoonsgegevens. Ook vraagt de CPA of er -naast de rechtmatigheidsvraagstukken- er classificatieniveaus zijn, waarbij Datapunt een grens trekt voor het uitvoeren van verwerkingen van persoonsgegevens. De situatie kan zich voordoen dat de risico's van de gegevensverwerking dusdanig hoog zijn, dat deze niet afdoende te beveiligen zijn en dat de gegevensverwerking dan ook niet bij Datapunt mag plaatsvinden zonder aanvullende maatregelen: bijvoorbeeld door de informatie te anonimiseren bij de bron.

Daarbij speelt een rol dat opslag van persoonsgegevens bij CloudVPS niet is uitgesloten. Dit is een factor die de beveiligingsrisico's aanzienlijk verhoogt. Daarbij stelt de CPA ook de vraag of, als opslag van persoonsgegevens toch plaatsvindt, er sprake is van compartimentering van persoonsgegevens en deze strikt gescheiden blijven.

De CPA dankt u voor de informatie over de ontwikkelingen binnen Datapunt en vraagt u om extra aandacht voor de bovengenoemde punten. Verder verwijs ik u hier kortheidshalve naar de notulen van de vergadering over het betreffende agendapunt.

Ik vertrouw er op u aldus voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

5.1, 2, e

5.1, 2, e De heer mr. dr. U van de Pol
Voorzitter Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam
Uittreksel van het concept-verslag van de openbare vergadering op donderdag 6 juli 2017

9. Datapunt – status en ontwikkelingen (Dienstverlening & Informatie)

De voorzitter merkt op dat de CPA vorig jaar al een keer geïnformeerd is over DataPunt en dat op het CPA-symposium ook een podium geboden is. Verder heeft de CPA ter voorbereiding op dit gesprek een aantal stukken ontvangen dat met elkaar een goed beeld geeft van het programma. Hij spreekt zijn waardering uit voor de proactieve manier van informeren en de uitgevoerde analyses.

De heer5.1, 2, e, sinds maart programmamanager, geeft een presentatie over DataPunt die als bijlage bij dit verslag wordt gevoegd. Er is nu een structureel gemeentelijk budget van 5,2 miljoen euro voor dit knooppunt in de informatievoorzieningsfunctie. DataPunt is er niet als een extra punt om informatie op te slaan, maar als een knooppunt tussen de diverse systemen en mensen; tussen data en analisten. Er zijn vijf componenten te onderscheiden in de functionaliteit. Ten eerste het portaal van City Data Amsterdam dat sinds juni publiekelijk toegankelijk is via data.amsterdam.nl. Ten tweede biedt men de technische mogelijkheid om data uit het systeem te halen. Daarnaast kunnen analisten en onderzoekers datasets aangeleverd krijgen waarmee ze daarna in een veilige omgeving aan de slag kunnen gaan, vergelijkbaar met een datakluis. Waar nodig worden die datasets voorzien van de juiste procedures. Ten vierde zijn er standaard selectieschermen waarmee bezoekers datasets kunnen combineren en filteren. Verder kan men ingaan op heel specifieke vragen en daar een functionaliteit voor ontwikkelen die wellicht ook generiek voor andere vragen van toepassing kan zijn waardoor efficiencywinst geboekt wordt.
Hij laat voorbeelden zien van zoekfuncties en resultaten in het webportaal Amsterdam City Data. Er zijn nu al over de 320 openbare datasets beschikbaar. Er zijn ook al enkele basissystemen ontsloten. Voor afgeschermde data moet men inloggen. Er worden dashboards gemaakt. Mijn Amsterdam wordt aangehaakt, de BRP-ontsluiting via API's is in voorbereiding maar dat gaat nog enkele jaren duren om dat technisch goed voor elkaar te krijgen. Er is een zorgportaal KLIK voor basale informatie over voorzieningen en activiteiten op het gebied van zorg en welzijn.
Hij gaat in op de acht vragen die de CPA gesteld heeft naar aanleiding van de eerste bespreking op 28 juni 2016. De CPA vroeg om heldere spelregels bij de levering van persoonsgegevens. Het is beleid van DataPunt om bij elk traject de technische, procedurele en inhoudelijke spelregels duidelijk op papier te zetten. Op de vraag van de CPA naar het gebruik van Big Data kan hij antwoorden dat DataPunt daar nog niet mee werkt en daar ook geen plannen voor heeft voor de nabije toekomst. De organisatie is druk bezig met logging en met het realiseren van monitoringsfuncties om patronen te ontdekken in het opvragen van data zodat daar ook meer in geautomatiseerd kan worden en real time opmerkelijke uitzonderingen gesignaleerd kunnen worden.
Dat acht men een belangrijke ontwikkeling, zeker nu de data publiekelijk toegankelijk zijn. Voor autorisatie en classificatie wil men op termijn volledig aansluiten bij de standaarden van de TMA (toegangsmakelaar Amsterdam).
De CPA heeft ook vragen gesteld over persoonsgegevens bij de toepassingen voor de brandweer en het integraal klantbeeld. De brandweer onderscheidt drie leeftijdsgroepen

(heel jong, volwassenen en ouderen) die van belang zijn voor de aanpak bij een brand. Als het gaat om de bescherming van brongegevens worden infrastructurele maatregelen getroffen om de risico's te minimaliseren. Wezenlijk voor DataPunt is dat de brongegevens ook in de bron blijven. De datakluis met de beveiligde analyseomgeving is nog in ontwikkeling en het ontwerp zal naar verwachting eind 2017 gereed zijn.
Om tot een goede bescherming van de persoonsgegevens te komen, zijn medio juni twee privacy-deskundigen aangetrokken die een actieplan gaan maken. De privacy moet gewaarborgd worden in het ontwerp en in de werkprincipes die ook worden vastgelegd in het stedelijk beleid op het gebied van persoonsgegevens: rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie, gecombineerd met risicoanalyses als VRA, URA en PIA. De twee deskundigen werken aan inventarisering, prioritering en planning maar zijn intussen ook betrokken als ad hoc adviseurs bij nieuwe trajecten. Er wordt gewerkt in kleine innovatieve teams die hecht samenwerken aan een bepaald issue. Op het gebied van privacy en informatiebescherming wil men zoveel mogelijk aanhaken bij de cluster en stedelijke structuren.

De CPA neemt met waardering kennis van alle rapportages over de kansen en risico's van deze makelaarsfunctie en dit knooppunt tussen vraag en aanbod op het gebied van informatie. Net als bij Mijn Amsterdam signaleert de CPA dat er grenzen zijn aan de ontsluiting van alle informatie binnen alle systemen van de gemeente Amsterdam. Het risico bestaat dat er een niet meer te dragen of te beheersen overladenheid aan informatie ontstaat. Het risico bestaat dat DataPunt als Atlas teveel last op zijn schouders neemt en daardoor een soort CIO wordt met een hoop rechtmatigheidskwesties. Dat risico wordt in de rapporten wel gesignaleerd, maar het bewustzijn van dat risico zou meer aanwezig moeten zijn binnen de gemeentelijke organisatie. Er zou een kader moeten komen om te bepalen wat wel en niet mag op informatiegebied. Als het bijvoorbeeld gaat om scrumtrajecten om ondermijning te achterhalen, is het van belang te bepalen wie met wie zaken mag doen. Die vragen kan DataPunt niet zelf beantwoorden, maar moet daar wel een procedure voor ontwikkelen. Ten onrechte wordt her en der gesteld dat de CPA een beslissende rol speelt, maar de rol van de commissie is die van adviseur. Hij kan zich wel voorstellen dat zich voor de komende jaren rond DataPunt een werkwijze ontwikkelt waarbij bijzondere procedures, trajecten en verzoeken getoetst worden zonder dat DataPunt zelf daar een beslissende stem in heeft. Hij vraagt of DataPunt de waarneming deelt van het risico van overladenheid en het afwentelen van de bijbehorende problemen op DataPunt zelf.
DataPunt zou wellicht een motorfunctie kunnen vervullen om privacykaders vorm te geven in de nieuwe kaders van het gemeentelijk informatiebeleid en de AVG. Men zou kunnen denken aan een toetsingscommissie aangehaakt aan DataPunt, naar analogie van de ethische commissie voor artsen. De CPA kan niet elke keer ad hoc adviseren en staat op een zekere afstand, terwijl een soort externe toetsing door mensen die dichter bij het veld staan wel wenselijk kan zijn. Big Data onderzoeken en andere onderzoeken naar samenhangen kunnen op zich gevoelige resultaten opleveren, terwijl ze in zichzelf objectief en neutraal zijn. Het faciliteren van communicatie tussen voorheen van elkaar gescheiden informatiesystemen kan ontembare vragen oproepen.

DataPunt acht het wenselijk tot een goede afbakening te komen. Het is een gedeelde verantwoordelijkheid van de leverancier van informatie en de ontvanger, maar de vraag is wat er gebeurt als die twee partijen niet tot een oplossing komen. De governance moet goed

geregeld worden. Datapunt heeft veel kennis in huis, maar er moet ook extern helderheid komen op dat punt. De privacydeskundigen zullen zorgen dat in elke fase – intake, verwerking, output – deskundigheid op dit gebied wordt ingebracht. Telkens moet de vraag gesteld worden of iemand in het onderhavige geval de data mag hebben of leveren.

De CPA denkt dat ook goed bekeken moet worden hoe de burger kan achterhalen wat er allemaal met zijn persoonlijke gegevens gebeurt en hoe de inzage- en correctiemogelijkheid geregeld is. Daar is een makelaar ook aansprakelijk voor. Voor de burger moet er een helder loket zijn en voor de leverancier van data moeten er sluitende afspraken komen. Dat is nu nog niet uitgewerkt. DataPunt zou moeten afbakenen wat het precies doet. Misschien valt een organisatorische scheiding te overwegen tussen de pure platformfunctie en de meer spannende diensten.

DataPunt ziet op dit punt nog veel stof tot nadenken, maar merkt op dat het naast data ook metadata levert. DataPunt realiseert slechts technische mogelijkheden, de leveranciers als Mijn Amsterdam zijn verantwoordelijk voor de inhoud. DataPunt is innovatief, met mensen in dienst die in beginsel alles kunnen ontwerpen. Het is niet helemaal duidelijk wie de opdrachtgever is. Het is een redelijk onafhankelijk programma dat functionaliteiten levert, geen op zichzelf staande infrastructuur.

De CPA acht een denktank wenselijk om alle vragen te beantwoorden. De vragen om informatie zullen alleen maar toenemen en DataPunt zal meer zijn dan alleen een facilitator. De CPA vraagt verder hoe de stand van zaken is van afspraken met VPS Cloud in en rond de classificatie van risiconiveaus. Mijn Amsterdam in de pioniersfase schat voor alle zekerheid het hoogste niveau 3.3.3, maar niet uit te sluiten valt dat er in de toekomst nog hoger niveaus zullen komen. De vraag is ook welke eisen aan diensten worden gesteld op dat punt.

DataPunt verwijst naar de bestaande bewerkersovereenkomst van Amsterdam met VPS Cloud op basis waarvan afspraken zijn vastgelegd. VPS Cloud is een Nederlandse provider van internet- en clouddiensten met een goede gevestigde reputatie die voldoet aan alle voorschriften en regels. Er wordt nog gekeken naar een ISAE-verklaring die als extra eis is gesteld. De diensten voldoen aan alle gevraagde certificeringen. Er wordt de hoogste risicoclassificatie van 3.3.3 gehanteerd. Als er hogere niveaus komen, zal de classificatie wellicht aangepast worden maar dat lijkt niet nodig omdat DataPunt geen BRP-gegevens opslaat. Op de cloud worden voornamelijk de generiek gemaakte functionaliteiten opgeslagen.

De voorzitter bedankt de gasten voor de update. Hij kijkt met belangstelling uit naar een transparantiedocument en nieuwe toepassingen. Hij zegt het nuttig gevonden te hebben lastige vragen met elkaar te delen. Het blijft een spannend onderwerp en hij is benieuwd hoe het nieuwe gemeentelijke informatiebeleid bij DataPunt gestalte gaat krijgen.